

Trappernes hellige moder

Udnyttelse af hovedstadens tagetager har medført et comeback for det klassiske trappehåndværk.

Af Lars Solberg

Opgangstrapper er normalt bare noget, der skal overstås – et bindeled til det vigtige. Men der findes trapper, der slår luften ud af én og sender én på en mental rejse til en lidt mere ophøjet verden. En trappe kan være en religiøs oplevelse.

Sådan en opgangstrappe befinder sig i en ejendom i Frederiksborggade i hjertet af København.

Og den er ikke kun skabt af håndværkere fra fortiden. Faktisk findes der i dag virksomheder, der kan genopbygge og videreføre disse gamle respektindgydende trapper.

Det er netop, hvad der er sket i de to ejendomme i Frederiksborggade og Vendersgade, der stammer fra henholdsvis 1877 og 1876 og er tegnet af arkitekten Ferdinand Jensen.

Ekstra lejligheder

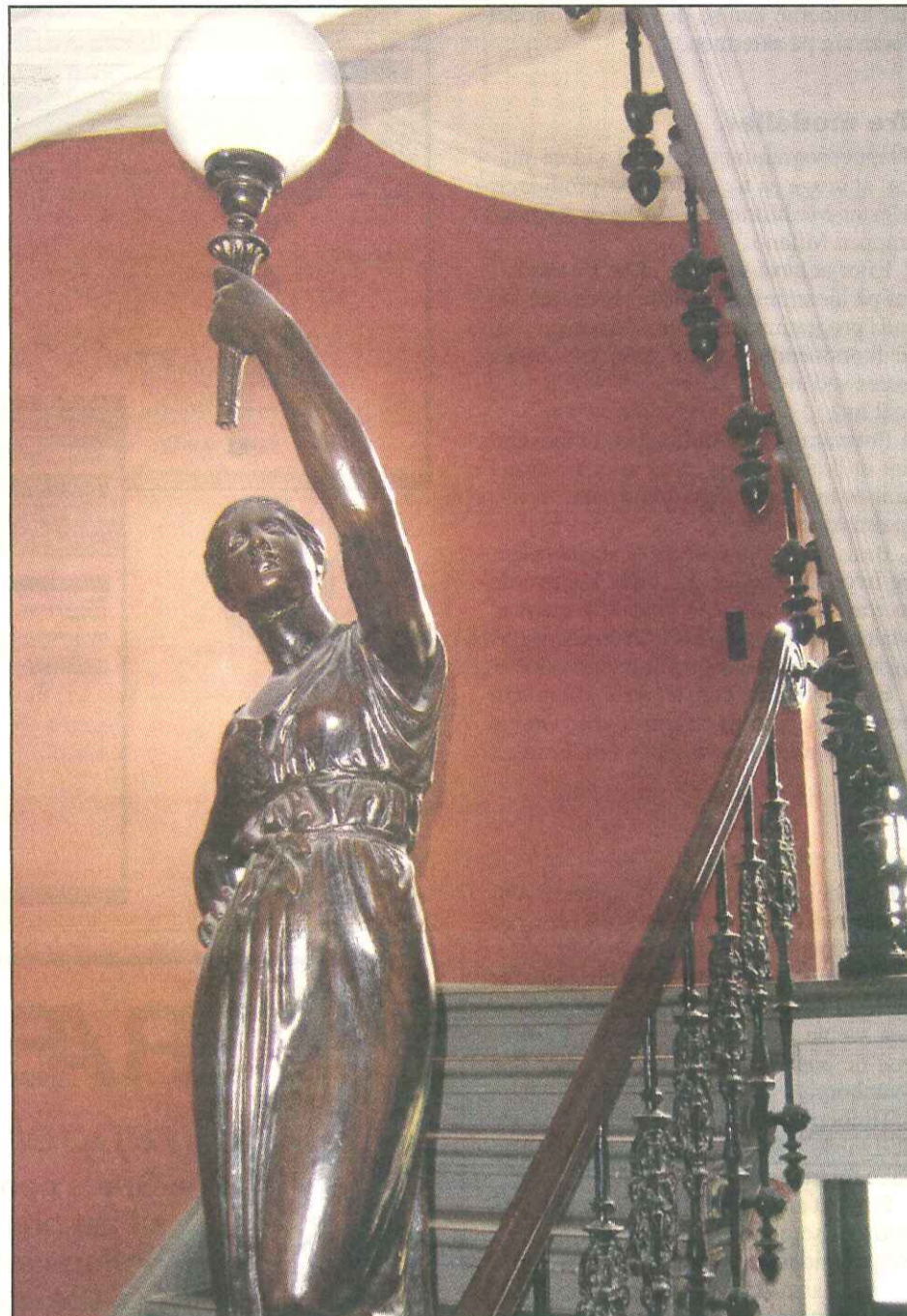
Den ekstreme boligmangel i København i de senere år har medført stor kreativitet til udnyttelse af hver kvadratmeter under tag. Det har medført, at flere ejer-, andels- og boligforeninger og ikke mindst boligspekulanter har set en fordel i at udnytte tagetagen i byens ejendomme og bygge et par ekstra lejligheder i toppen af opgangen.

Det har givet arbejde til almindelige byggefirmaer, men også firmaer der kan de gamle håndværk.

Et af dem er Forenede TrappeFabrikker A/S, der forhandler træ- og ståltrapper, men også har nogle særlige talenter for at genopføre og kopiere gamle trapper. Og de talenter er der for alvor blevet brug for i København.

I år er det blevet til en snes tagetageprojekter for Forenede TrappeFabrikker, fortæller salgskonsulent i virksomheden, Hans Jørgen Hansen, der stolt viser de seneste kreationer frem – den majestætiske øverste opgangsetage i Frederiksborggade 41 og den lidt mere solide håndværks-trappe i toppen af Vendersgade 26.

Begge opgange gennemgik for otte år siden et gennemgribende renoverings-

En opgangstrappe kan være et helt kunstværk som her i en ejendom i Frederiksborggade i København.

arbejde ved indretningsarkitekt Myrna Havn. De oprindelige trapper stod derefter knivskarpt, og den nye etagetrappe skulle leve op til det.

Udgangspunktet

Forenede TrappeFabrikker oplever, at et stigende antal opgange i København føres tilbage til udgangspunktet.

- Det er for alvor blevet et stort område for os gennem de seneste år. Efter spørgslen på området er vokset – folk vil bevare de oprindelige trapper. Det betyder, at vi er kommet ind i en niche, der ud over at bidrage til indtjeningen også giver os en masse spændende udfordringer, fortæller Hans Jørgen Hansen, der har været i firmaet 23 år – først som tømrer og montør og derefter som salgskonsulent.

Som gammel trappemager fryder han sig over, at det gamle håndværk for alvor har fået en revival. For det er ikke altid sådan, at kvalitetstrapper bliver prioriteret først.

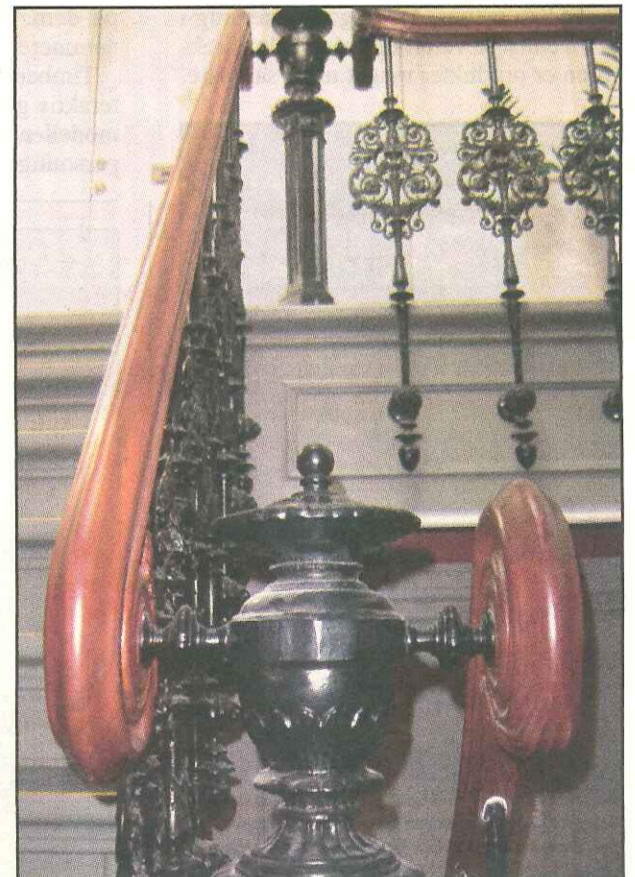
Mange bygherrer, der skulle have trapper restaureret eller bygget en ekstra trappeetage, har gennem årene valgt en billig løsning med en standardmodel,

der ikke matcher den oprindelige trappe eller resten af opgangen. Men mange fortryder bitterligt.

- Især i gamle opgange bør man ikke vælge den billige løsning. Resultatet er tit ikke særlig kønt, hvilket er ærgerligt. Vi har haft flere kunder, der har fortrudt og kommer til os for at få det lavet ordentligt igen, siger Hans Jørgen Hansen.

Forenede TrappeFabrikker har været med til mange trappeforlængelser, men har også opført kopier af hele trapper, der er gået til.

At forlænge en gammel opgangstrappe, der har ornamenterede balustre og mæglere i støbejern og et gelænder af udskåret mahognitræ, er lidt af en håndværksmæssig udfordring.

En nedbrændt opgangstrappe på Østerbro blev således genopført af firmaet, der måtte stykke et billede af den gamle trappe sammen fra forkullede træstumper og gamle fotografier.

Specialiseret håndværk

Så er det lettere at videreføre en allerede eksisterende trappe.

Det første, der sker, efter Forenede TrappeFabrikker har fået en opgave, er, at Hans Jørgen Hansen tager ud og kigger på trappen – gennemmåler og fotograferer den. Derefter går håndværkerne i gang hjemme på fabrikken i Ølgod i Vestjylland.

Trappen i Frederiksborggade var dog en lidt mere kompliceret type, hvor balustre og de såkaldte mæglere på hver afsats mellem mahognigelænderne blev lavet i støbejern af en smed.

Men ellers klarer trappeproducenten tingene selv. Forenede TrappeFabrikker har en stab af specialiserede tømrere og snedkere, der ved, hvordan en trappe skal kreeres. De er oplært af virksomheden.

- I dag er der ingen håndværkere, der under uddannelsen lærer at lave en trappe fra bunden af. Så når vi ansætter nye medarbejder, bliver de guidet af de erfarne. Først efter et stykke tid er de klar til at lave trapper, siger salgskonsulenten.

Tilfredsstillelse

At genskabe og forlænge trapper er en stor del af Hans Jørgen Hansens hverdag, og det er en god hverdag.

- Her er ikke meget rutinearbejde. Alle opgaver er forskellige og udfordrende på hver deres måde. Og det er en stor tilfredsstillelse at gennemføre eksempelvis en forlængelse af en historisk trappe og vide, at håndværket vil blive værdsat af folk, der bruger opgangen i de næste mange årtier, siger han.